

1 - Moja prava tijekom istrage

A. Utječe li na istragu činjenica da sam strani državljanin?

Kazneni postupak može se pokrenuti protiv bilo koje osobe koja počini kazneno djelo i koja je u nadležnosti malteških tijela. Za vrijeme istrage isti se postupci provode i za malteške i za strane državljane. Međutim, zakonom se jamče određena prava za osobe koje nisu malteški državljani ili koje nemaju boravište u Malti, a to su prije svega pravo na tumača ako osumnjičenik ne razumije niti govori malteški jezik i pravo osobe na komunikaciju s konzularnim tijelima dok joj je oduzeta sloboda.

B. Koje su faze istrage?

i. Faza prikupljanja dokaza / ovlasti istražitelja

Kazneni postupak pokreće se kad policija zaprimi prijavu, informacije ili pritužbu. Nakon što se policija obavijesti na jedan od navedenih načina, pokreće istragu prikupljanjem dokaza kako bi se ustanovilo je li počinjeno kazneno djelo i tko bi trebao odgovarati za njega.

Policija je u tu svrhu zakonom ovlaštena naložiti svakoj osobi koja bi mogla imati informacije o kaznenom djelu koje se istražuje da pruži te informacije. To uključuje prikupljanje materijalnih dokaza i iskaza svjedoka.

ii. Policijski pritvor

Nakon što se utvrdi osnovana sumnja na to da je osoba počinila kazneno djelo, policija može zatražiti od suca da izda uhidbeni nalog za osumnjičenika. Postoje i okolnosti u kojima policija može uhititi osobu za potrebe istrage, a da nije potreban nalog koji je izdao sudac.

Čim se osumnjičenik uhiti, obavješćuje ga se o njegovim pravima na jeziku koji razumije, uključujući razlog uhićenja, njegovo pravo da se brani šutnjom i njegovo pravo na savjetovanje s odvjetnikom po njegovu izboru. Daje mu se i primjerak dopisa u kojem se navode njegova prava.

U tom razdoblju policija može pretražiti osobu u pritvoru kako bi se pronašlo bilo što što bi moglo poslužiti kao dokaz povezan s kaznenim djelom ili ako se sumnja na to da bi osoba mogla činiti opasnost za sebe ili druge ili ako bi mogla imati nešto što bi mogla iskoristiti za bijeg iz pritvora.

Policija isto tako može prikupiti tjelesne uzorke i otiske prstiju. Uz odgovarajući pristanak može se prikupiti i registrirati DNK. Ako osoba odbije dati svoje otiske prstiju, može se primorati na to nalogom koji izdaje sudac. Međutim, registracija DNK-a ne može biti obvezna.

iii. Ispitivanje

Policija može ispitati osumnjičenika u vezi s kaznenim djelom koje se istražuje. Za vrijeme ispitivanja policija može postavljati pitanja koja će joj pomoći da prikupi informacije koje se mogu predložiti kao dokazi u korist osumnjičenika ili protiv njega. Za vrijeme ispitivanja osumnjičenik može zatražiti prisutnost odvjetnika po vlastitu izboru.

iv. Istražni zatvor

U skladu sa Zakonima Malte osoba ne smije biti u pritvoru dulje nego što je nužno, a u svakom slučaju ne dulje od četrdeset i osam (48) sati. Za to vrijeme policija treba odlučiti hoće li odmah izvesti osumnjičenika pred sud dok je u pritvoru ili ga pustiti na slobodu zbog toga što više ne postoji osnovana sumnja ili kako bi se dodatno istražio slučaj prije pokretanja sudskog postupka.

C. Koja su moja prava tijekom istrage?

i. Imam li pravo na tumača i prijevode?

Ako ne govorite ili ne razumijete jezik koji govore policija ili druga nadležna tijela, imate pravo na besplatnu pomoć tumača.

Tumač vam može pomoći da razgovarate sa svojim odvjetnikom i mora čitav sadržaj tog razgovora čuvati kao povjerljiv.

Imate pravo na prijevod barem važnih dijelova ključnih dokumenata, uključujući svaki sudski nalog za vaše uhićenje ili zadržavanje u pritvoru, svaku točku optužnice ili svaku optužnicu i svaku presudu. U određenim okolnostima može vam se pružiti usmeni prijevod ili prijevod u obliku sažetka.

ii. Koja su moja prava na informacije i uvid u spis predmeta?

Kad ste uhićeni ili zadržani, vi ili vaš odvjetnik imate pravo pristupa važnim dokumentima koji su vam potrebni za pobijanje uhićenja ili zadržavanja.

Ako o vašem predmetu odlučuje sud, vi ili vaš odvjetnik imate pravo pristupa materijalnim dokazima koji su u vašu korist ili na vašu štetu.

iii. Koje je moje pravo na pristup odvjetniku i na obavješćivanje treće strane o mojoj situaciji?

Imate pravo na pristup odvjetniku dok ste u pritvoru. To pravo možete ostvariti od trenutka pritvora i prije ispitivanja.

Imate pravo dobiti popis odvjetnika i popis pravnih savjetnika kako biste odabrali jednoga koji će vam pomoći ili možete zatražiti pomoć odvjetnika koji pruža pravnu pomoć. U potonjem je slučaju pravna pomoć besplatna.

Policija vam ne može predložiti ime odvjetnika kojeg biste mogli angažirati za vrijeme pritvora ili zadržavanja.

Najkasnije sat vremena prije početka ispitivanja vi i vaš odvjetnik imate pravo biti obaviješteni o navodnom kaznenom djelu zbog kojeg ste pod istragom. Te vam se informacije trebaju priopćiti najkasnije sat vremena prije početka ispitivanja.

Kada ste u pritvoru, imate pravo nasamo se sastati i razgovarati s odvjetnikom koji vas zastupa, čak i prije policijskog ispitivanja.

Imate pravo na to da vaš odvjetnik bude prisutan i da aktivno sudjeluje za vrijeme ispitivanja.

Ako službenik koji provodi ispitivanje smatra da je to moguće, trebalo bi audiovizualno snimati čitavo ispitivanje, sve odgovore i postupke povezane s ispitivanjem osumnjičenika ili optuženika. Nakon završetka ispitivanja imate pravo na primjerak te snimke.

Imate pravo na to da vaš odvjetnik bude prisutan za vrijeme svih sljedećih postupaka istrage ili prikupljanja dokaza:

1. predstavljanja osumnjičenikâ radi identifikacije
2. suočavanja

3. rekonstrukcija događaja na mjestu počinjenja kaznenog djela.

Pri ostvarenju vašeg prava na pristup odvjetniku mora se poštovati povjerljivost komunikacije s vašim odvjetnikom.

Nakon uhićenja trebate biti informirani o svojem pravu na to da se barem jednu osobu, kao što je srodnik, učitelj ili bilo koja druga osoba po vašem izboru, obavijesti o tome da vam je oduzeta sloboda.

U određenim slučajevima propisanim zakonom vaše pravo obavješćivanja druge osobe o tome da ste zadržani može se privremeno ograničiti.

U tim će vas slučajevima policija odgovarajuće obavijestiti.

Ako ste strani državljanin, možete reći policiji da želite da se vaše konzularno tijelo ili veleposlanstvo obavijesti o tome da ste zadržani.

Možete reći policiji i da se želite obratiti službeniku u konzularnom tijelu ili veleposlanstvu.

iv. Koje je moje pravo na pravnu pomoć?

Policija će vas upitati kojeg odvjetnika ili pravnog savjetnika želite angažirati za pomoć. Također će vas upitati želite li pomoć odvjetnika koji pruža pravnu pomoć. Ako želite pomoć takvog odvjetnika, ona će vam se besplatno pružiti.

Za vrijeme pritvora pravno savjetovanje ograničeno je na sat vremena prije ispitivanja. Isto tako možete zatražiti savjetovanje putem telefona.

v. Što je važno znati o sljedećem:

a. pretpostavci nedužnosti

Neovisno o mogućim preventivnim mjerama koje se mogu poduzeti u interesu provođenja pravde, svaka se osoba smatra nedužnom sve dok sud pred kojim se vodi predmet ne donese konačnu i pravomoćnu presudu u kojoj se utvrđuje je li osoba počinila kazneno djelo.

b. pravu braniti se šutnjom i pravu osobe da samu sebe ne izloži kaznenom progonu

Kad vas ispituju policija ili drugo nadležno tijelo, imate pravo braniti se šutnjom i pravo da samog sebe ne izložite kaznenom progonu.

Odvjetnik vam može pomoći pri odlučivanju o tome.

c. teretu dokaza

Teret dokaza za utvrđivanje krivnje osumnjičenika ili optuženika leži na tužiteljstvu, osim u posebnim slučajevima u kojima se zakonom zahtijeva da takva osoba dokaže određene činjenice.

Svaka osnovana sumnja povezana s krivnjom treba ići u korist osumnjičenika ili optuženika, među ostalim u slučajevima u kojima sud procjenjuje treba li optuženika osloboditi optužbe.

Osumnjičenik ili optuženik mogu osporiti dokaze koji su izneseni protiv njega. Ako dokazi uključuju svjedoke, osoba ih može unakrsno ispitati ili dovesti vlastite svjedoke koji bi mogli osporiti njihov iskaz.

Kad je riječ o dokaznoj dokumentaciji, osumnjičenik ili optuženik mogu unakrsno ispitati svjedoka ili sudske vještake koji su predložili takve dokumente ili dovesti vlastite svjedoke koji bi mogli osporiti te dokaze. Međutim, ne smijete sami osigurati sudsko vještačenje. Sudsko vještačenje možete osporiti samo unakrsnim ispitivanjem sudskog vještaka u vezi s njegovim nalazima ili stručnošću.

Osumnjičenik ili optuženik isto tako mogu pozvati svjedoke i predložiti dokaznu dokumentaciju kako bi potkrijepili svoju obranu.

Ako se suđenje vodi pred Kaznenim sudom, zakonom je predviđen rok koji počinje teći od trenutka kad optuženik zaprimi optužnicu i u kojem mora navesti svjedoke i sve druge dokaze koje namjerava predložiti u svoju obranu za vrijeme suđenja. Takvo ograničenje ne postoji kad se suđenje održava pred Magistratskim sudom.

vi. Koje su posebne zaštitne mjere za djecu?

Ako je svjedok ili žrtva navodnog kaznenog djela maloljetnik, policija i sudovi obično nastoje, kad god je to moguće, ne pozivati djecu na sud. Međutim, to nije uvijek moguće. Kad je riječ o iskazu maloljetnika, sudovi se obično služe videokonferencijom. Ako je maloljetnik žrtva, s njim uz pomoć dječjeg psihologa razgovaraju suci u posebnoj prostoriji, koja može biti u zgradi suda, ili putem videokonferencije kako maloljetnik ne bi bio u istoj prostoriji kao i optuženik. Sudovi, a naročito Sud za maloljetnike, imaju zakonsku ovlast imenovati dječjeg zastupnika (poglavlje 602. članak 25. i podzakonski akt 12.20.) radi zaštite prava maloljetnika, neovisno o tome je li riječ o žrtvi ili optuženiku. To se može jasno vidjeti iz poglavlja 602. Zakona Malte, a još i više iz Zakona o djeci. U tom se poglavlju predviđa i opremljena lokacija izvan zgrade suda zvana „dječja kuća“, gdje s osjetljivom maloljetnom žrtvom mogu razgovarati i sudac i skupina osposobljenih stručnjaka specijaliziranih za razgovore s djecom.

vii. Koje su posebne zaštitne mjere za ranjive osumnjičenike?

Prvo, ako se to smatra nužnim zbog mentalnog i fizičkog stanja osumnjičenika ili prirode kaznenog djela, kako bi se uhićenik zadržao u policijskom pritvoru za vrijeme istrage, može se staviti pod „neprekidno promatranje“ uz policijskog službenika koji u svakom trenutku fizički stražari ispred zatvorske ćelije u najboljem interesu zdravlja pritvorenika. Kao što je to slučaj za sve osumnjičenike ili uhićenike, ako osoba zatraži bilo koju vrstu medicinske pomoći, ona se pruža bez odgode, što ovisno o okolnostima može uključivati prijevoz do klinike ili bolnice. Ako nakon pregleda ranjivog osumnjičenika liječnik utvrdi da se ne bi smio zadržati u ćeliji, o tome se odmah obavješćuje istražni službenik i u skladu s time poduzimaju se korektivne mjere (kao što je određivanje jamčevine).

D. Koji su zakonski rokovi tijekom istrage?

Zakonski rokovi za vrijeme istrage prvenstveno ovise o prirodi kaznenog djela. Za svako kazneno djelo predviđena je kazna u skladu s Kaznenim zakonom. Primjerice, zastarom u smislu poglavlja 9. članka 688. Zakona Malte utvrđuju se standardni parametri za zakonske rokove u kojima neko kazneno djelo može biti predmet istrage. Nakon isteka tog roka primjenjuje se zastara i policija zbog toga ne može nastaviti istragu tog kaznenog djela. Valja napomenuti i da, u skladu s poglavljem 9. člankom 692. Zakona Malte, zastara ne počinje teći ako u bilo kakvom kaznenom predmetu nije poznat identitet navodnog počinitelja i ako se to ne može pripisati propustu istražnog službenika. Kao primjer može se navesti ubojstvo u kojem postoji žrtva, ali nema naznaka o tome tko bi mogao biti počinitelj.

E. Koje se mjere provode u pripremnoj fazi koja prethodi sudskom postupku, uključujući alternative istražnom zatvoru i mogućnosti transfera u matičnu državu (europski nalog za nadzor)?

Pripreme koje policija treba provesti prije početka saslušanja predmeta uključuju sljedeće:

- pozivanje svjedoka u predmetu
- ako je osoba optužena sudskim pozivom, tužitelj treba osigurati da se poziv u kojem su navedene točke optužnice protiv optuženika uruči u skladu sa zakonom
- ako kazneno djelo ne uključuje izravno ured javnog tužitelja, tužitelj treba s tim uredom raspraviti o predmetu, točnije o točkama optužnice, naročito ako je riječ o složenom predmetu
- ako je optužena osoba uhićena, tužitelj treba obavijestiti optuženikova branitelja te će policija odvesti optuženika na sud.

Alternative istražnom zatvoru uključuju slučajeve u kojima je osoba optužena sudskim pozivom ili u kojima se osobi odredi jamčevina sve dok istražni službenik ne zaključi istragu i osoba se zatim optuži pri uhićenju ili sudskim nalogom.

Mogućnost transfera u matičnu državu uključuje *ad hoc* postupke koji su u nadležnosti javnog tužitelja. Ti se

postupci primjenjuju samo u određenim slučajevima, primjerice kad je riječ o zahtjevu za izručenje ili zahtjevu osuđenika koji služi zatvorsku kaznu upućenom lokalnim tijelima ili tijelima njegove države boravišta da nastavi služiti kaznu u vlastitoj državi.

■ Posljednji put ažurirano: 11/08/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.